

Ἡ ΚΑΤΑ ΧΑΛΚΗΝ ΙΕΡΑ ΣΚΗΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ
ΚΑΙ Ο ΕΡΗΜΙΤΗΣ ΑΡΣΕΝΙΟΣ

Ἄλλ' ὁ εὐσεβὴς ἐρημίτης ἀναγκασθεὶς νὰ διανοκτερεύῃ ἐν μικρῷ παρα-
πήγματι, ἀπέναντι τῶν ἐρειπίων τῆς πεφιλημένης αὐτῶν Σκήτης στηθέντι δὲν
ἀπώλεσε τό θάρρος, ἀλλ' ἔχων ἀκράδαντον πεποίθησιν εἰς τὴν παντοδύναμον
εὐσπλαχνίαν τοῦ Θεοῦ, ἠύλογει τὸ πανάγιον αὐτοῦ ὄνομα καὶ ἐδέετο, ἵνα
τὴν χάριν αὐτοῦ τὴν ἐπουράνιον καὶ τό ἄμετρον ἔλεος ἐπὶ πάντας ἐκχέας·
εὐδοκῆση, ὅπως πᾶσαι μὲν αἱ ἐκ τούτης καταστραφεῖσαι οἰκοδομαὶ ἐπὶ τό
κρεῖττον, πρὸς χαρὰν τῶν ἰδιοκτητῶν, ἀνοικοδομηθῶσιν, ἡ δὲ ἱερά αὐτοῦ
Σκήτη ἐκ μέσου τῶν ἐρειπίων, ὡς φοίνιξ εὐθυτενής, ἀναθάλη. Καὶ ὄντως,
μικρὸν μετὰ τὴν πάροδον τῆς δεινῆς ἐκείνης τοῦ σειμοῦ ἀπειλῆς, ἐπὶ
χρησταῖς ταῖς ἐλπίσι, καταροῦσας ἅπαντα τὰς τῆς οἰκοδομῆς ἠρειπωμένα
καὶ ἐτοιμόρροπα μέρη, ἐπιχειρεῖ τὴν ἐκ νέων βάθρων ἀνοικοδομήσει τοῦ
τε ἱεροῦ ναοῦ καὶ τῶν κελλίων. Πρῶτος ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ τὸν πενιχρόν
αὐτοῦ ὀβολὸν κατέθηκεν ὅταν ὀλίγας ταύτας γραμμὰς χαραττων, δεύτερος
ἐπιφαίνεται, διὰ γενναίας συνεισφορᾶς, ὁ πρῶτος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων
κύρ Νικόδημος, τούτῳ ἐπικολούθησαν ἡ Α.Ε. Κωνστάκης Λυθόπουλος πασᾶς,
ἡ Α.Ε. ὁ ἀρχίατρος τῶν ἀνακτόρων Σπ. Μαυρογέννης πασᾶς, ἡ Α.Ε. ὁ τέως
ἐν Κων/πόλει πρεσβευτὴς τῆς Ρωσσίας Νεδίλωφ, ὁ ἀξιότιμος κύρ Κωνσταντίνος
καὶ ἄλλοι. Καὶ ὁ μὲν Ναῖσκος ἀνοικοδομηθεὶς ἐπὶ διπλασίου σχεδόν
μεγέθους τοῦ ἐκ τοῦ σειμοῦ παθόντος ἀποτελεῖται ἐκ 15 πῆχ. μήκους 8
πῆχ. πλάτους καὶ 10 πῆχ. ὕψους, ἡ δὲ Σκήτη μονόροφος οὕσα συνίσταται
ἐξ 25 πῆχ. μήκους, καὶ πλάτους ἐξ 25 πῆχ. Περιέχει δὲ ἐν μέρει τῆ νο-
τίῳ πλευρῇ κελλίῳ 3 ἐν δὲ τῇ βορείῳ κελλία 4, ἑκατέρωθεν δὲ τῶν πλευ-
ρῶν ἀνατολικῶς, κατὰ τὴν εἴσοδον ἀνά μίαν εὐρεῖαν αἴθουσαν, ἐν ἑκατέ-
ρα τῆς ὁποίας ὑπάρχει βρύσις μαρμαρίνη ὑπερθεν τῆς μιᾶς τούτων ἐπὶ
πλακὸς μαρμαρίνης ἐστὶν ἐγκεχαραγμένον λαμπρὸν ἱαμβικὸν ἐπίγραμμα, ἀνή-
κον εἰς τὸν ὀξύν κάλαμον τοῦ μεγάλου οἰκονόμου, ἔχον δὲ ὡς ἔπεται:

7
"Ἀνθρώπε μοι πρόσελθε, πλήσον ὕδριαν, καί πίθι διψῶν, καί ρυπῶν
λοῦσαι δέμας. Πλήν μοι τό οὖς σου κλίνων εἶπω σοι τάδε. ρεῦμα καί
σύ ρεῖς, παρέρχη, σωφρόνει".

ΑΩΞΗ Ἰαριτίου κε.

Συγκοινωνεῖ δέ ἡ Σκήτη μετὰ τῆς χώρας μὲν διὰ μιᾶς λεωφόρου, ἀφ'
ἧς φαίνεται ὁ πευκολιμῆν ὅτε μὲν μέ διαυγῆ καί χρυστάλλινα ὅτε δέ μέ
θολά καί ἐξωγκωμένα ὕδατα, καί δι' ἑτέρας ἀμαξιτῆς ὁδοῦ, ἀφ' ἧς διακρί-
νεται ἡ Ἀντιγόνη, ἡ Πρώτη καί αἱ λοιπαὶ τῆς Προποντίδος ἀκατοίκτητοι
νῆσοι, μετὰ δέτοῦ Τζιάμ Λιμανή, διὰ δύο ἐπίσης ὁδῶν, τῆς μιᾶς λεωφόρου
καί τῆς ἑτέρας ἀμαξιτῆς, ἑτέρα δέ ὁδός, ἡ τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου
Πασπαλλῆ, τοῦ ἀχωρίστου τούτου τῆς Σκήτης ἐν σχήματι λαϊκοῦ μοναχοῦ,
ἄρχεται ἀπὸ τῆς νοτιανατολικῆς εἰσόδου αὐτῆς καί λήγει κάτωθεν, φέρου-
σα πρὸς τὴν παραλίαν τοῦ εἰρημένου λιμενίσκου. Παρὰ τὴν ὁδὸν ταύτην
ἔναεν κάκεῖθεν ὑπάρχει μικρὸν νεκροταφεῖον, ἐνῶ διακρίνονται τὰ μνήμα-
τα τῶν ἀειμνήστων Ἰωάσαφ τοῦ ἀναχωρητοῦ, Χατζῆ Ἰωάννου Μιχαηλίδου,
δωρητοῦ τῆς Σκήτης καί πατρός τοῦ ἀγαπητοῦ φίλου Παντελάκη ἐφέντη, λο-
γοκριτοῦ τῶν ἐλληνικῶν ἐφημερίδων, Ἰωάννου Ζωγραφίδου, ἰατροῦ, Ἀντω-
νάκη οἰκονόμου τῆς ἐλληνοεμπορικῆς σχολῆς καί ἄλλων, κατὰ δέ τὴν βό-
ρειον εἴσοδον τῆς Σκήτης κεῖται ὁ τάφος τῆς μακαρίτιδος Εὐφροσύνης Ἀν-
δρίκου, ἐφ. καί ἐντός τοῦ Ναοῦ δύο ἕτεροι καλυπτόμενοι ὑπὸ μαρμαρίνων
ἐπιγεγραμμένων πλακῶν.

Καί τοιαύτη μὲν ἐν σκιαγραφίᾳ ἡ Ἱερά Σκήτη τοῦ Ἀγ. Σπυρίδωνος
ἐλπίζεται δ' ὅτι ὁ ἀκάματος αὐτῆς ἰδρυτῆς οὐ μόνον θέλει ἔτι μᾶλλον εὐ-
ρύνη αὐτὴν διὰ τῆς προσαρτήσεως καί ἄλλων κοινῶν κελλίων, ἀλλὰ καί τόν
κῆπον θά ἐπεκτείνει παρέχων οὕτω μετὰ θάνατον εἰς τόν θιάδοχον αὐτοῦ
οὐχί ἴπλεον μικράν καλύβην, ἀλλὰ μοναστήριον εὐαγές καί καλῶς συγκερο-
τημένον. Ἐκκλησιαστικῶς δ' ὑπάγεται ὑπὸ τὴν ἄμεσον δικαιοδοσίαν τῶν
σεβαστῶν Πατριαρχείων ὡς καί ἡ ἐλλ. ἐμπορικὴ σχολὴ ἐπὶ τοῦ γηπέδου τῆς
ὀποίας, ὡς εἴρηται, ἐστὶν ὠκοδομημένη καί ὡς εἰκός ἐν ταῖς Ἱεραῖς ἀ-
κολουθίαις καί λοιπαῖς ἱεροτελεστίαις τελεῖται ἐν αὐτῇ τό μνημοσυνον
τοῦ λατὰ καιρόν οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Ὁ γλυκὺς τούτος τρόπος ἐρημί-

3
τῆς Ἀρσένιος, διὰ τῆς εὐαρμοστός αὐτοῦ πρὸς πάντας συμπεριφορᾶς, διὰ τῆς χριστιανικῆς πολιτείας, διὰ τῶν σπανίων φυσικῶν καὶ ἐπι κτήτων προσόντων καὶ ἰδίᾳ διὰ τῆς ὀξύτητος τοῦ πνεύματος, τοῦ ἀδόλου καὶ εἰλικρινοῦς τῆς καρδίας αὐτοῦ καὶ τῆς ἀυστηρᾶς αὐτοῦ μοναχικῆς ζωῆς, καλῶς γινώσκοντος ἄλλως τε καὶ τὰς σημερινὰς τοῦ βίου περιστάσεις, καὶ ταύταις κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀναφουομένας χρείας καὶ ἀνάγκας ἐπ' ἀναθῆναι χρώμενος, γινόμενος δηλονότι κατὰ τὸν Ἀπόστολον τῶν Ἑθνῶν " τὰ πάντα τοῖς πᾶσι ἵνα τοὺς πάντας κερδίσῃ", κατώρθωσε νὰ ἀγαπηθῆ καὶ ἐκτιμηθῆ δεόντως παρὰ πάντων τῶν ὅπως δῆποτε αὐτῶν γνωρισάντων, Πατριάρχαι, Ἀρχιερεῖς καὶ πολλοὶ τοῦ γένους ἡμῶν λογάδες, μεγιστᾶνες καὶ ἄρχοντες πάσης φυλῆς καὶ θρησκευματος, ὑψηλά κατέχοντες ἀξιώματα, ἐτίμησαν αὐτόν, διὰ τῆς εὐνοίας καὶ τῆς πολυτίμου αὐτῶν φιλίας καὶ τὴν πρὸς αὐτόν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τὴν λόγῳ τε καὶ ἔργῳ πολλακίς ἐξεδήλωσαν. Οἱ πάντες καὶ δὴ οἱ τῆς ἐρατεινῆς Χάλκης σέβονται ἀληθῶς καὶ ὡς προστάτην καὶ κηδεμόνα αὐτῶν ἐκτιμῶσι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατέστη παρ' ἄγνωστον καὶ ἡ περὶ αὐτοῦ ὡς καὶ πνευματικοῦ πατρός φήμη οὐ μόνον ἐν τοῖς πέριξ τῆς πρωτεύουσας ἀφίκετο, ἀλλὰ καὶ εἰς μακρυνὰς χώρας, ὁπόθεν ἔστιν ὅτε πρὸς αὐτόν σπεύδουσι.

Ὁ δὲ αἰδίδης Μητροπολίτης Νικομηδείας Διονύσιος ἐκτιμῶν τὰς σπανίας τοῦ ἀνδρός ἀρετὰς ἀπέστειλεν αὐτόν ἀνά τὴν θεόσωστον αὐτοῦ Ἐπαρχίαν ἵνα ἐξομολογῆ τοὺς χριστιανούς, ἀθρόους πρὸς αὐτόν ἐπὶ τούτῳ προσερχομένους. Ἀγαπῶν δὲ ὑπερβαλλόντως καὶ περὶ πλείστου ποιούμενος πᾶν τὸ θεολογικόν, ἰδιαιτέραν αἰσθάνεται συμπάθειαν πρὸς τὴν ἱεράν θεολογικὴν σχολήν, ἧς τοὺς ἱεροσπουδαστὰς διὰ πατρικῆς ὄντως περιβάλλει φροντίδος, τινὰς δὲ τούτων καὶ ἰδίαις ἐξεπαύδευσε δαπάναις, οἷον τὸν καθηγητὴν αὐτῆς ἀρχιμ. Εἰρηναῖον, τόνιερολ. ἀρχιδιάκονον τοῦ Ἀγ. Ἐφῆσου Ἀρσένιον Ἀφεντούλην καὶ ἄλλους ἄλλως πολλακίς ἐβοήθησε καὶ ἐξακολουθεῖ καὶ νῦν ἔτι τὸ αὐτὸ ποιῶν; ἀγαπῶν δὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν χρησίμων βιβλίων κατήρτισε βαθμηδὸν μικρὰν βιβλιοθήκην, ἣτις σὺν τῷ χρόνῳ ἐλπίζεται ὅτι θ' ἀριθμῆ ἱκανοὺς τόμους διαφόρων συγγραμμάτων. Μεγίστην δὲ τῷ ὄντι καὶ σωτήριον ἐπὶ τῶν καρδιῶν

(ἀποδοθεῖ)

4
καί τοῦ πνεύματος τῶν χριστιανῶν ἐπιρροήν ἔλασκει, καί ἀπαράμιλλος
δείκνυται, προκειμένου περί ~~συν~~διαλλαγῆς τῶν πρὸς ἀλλήλους τυχόν δια-
μαχομένων, μόνη ἡ ἐνώπιον αὐτοῦ παρουσία τούτων ἀρκεῖ ὅπως ἀφοπλίση
τόν ὑπό θυμοῦ κατεχόμενον. Ἦν τούτοις, ἐπειδὴ, καθ' ἣν ἕκαστος : ἔχει
ἀντίληψιν, κρίνει συνήθως περί τε τῶν προσώπων καί τῆς ἐν τῷ κόσμῳ
ἐνεργείας αὐτῶν, εὐρέθησαν καί τινες ἄλλως περί τοῦ προσώπου καί τῆς
ὄλης αὐτοῦ δράσεως κρίνοντες, ἀλλ' ὁ σεβάσμιος ἐρημίτης, οὐτινος ἐπ'
ἐσχάτων ἡ υἱεῖα, ἔνεκα τῶν διηνεκῶν πόνων καί τῶν ἐκουσίων ἀσκητικῶν
ἀγῶνων ἐκλονίσθη πῶς, ἀδιαφορῶν ὅλας πρὸς τά περί αὐτόν συμβαίνοντα,
ὡς μόνον γνώμονα ἐν παντί τῷ βίῳ καί ὁδηγόν ἀσφαλῆ ὑπεράνω πάντων τῆν
πίστην τῶν ἱερῶν αὐτοῦ καθηκόντων ἐπιτέλεσιν τίθησιν.

AKADEHMIA

ΑΘΗΝΑΙ